

KDYŽ 1/2 PRALA PRÁDLO BABIČKA

Áčetrtek, 07 leden 2016

Zapnula jsem myčku, pračku a espresso. Sedím před televizí a vybírám si z nahraných filmů, co bych si pustila... Předjíždím pohodlí na kanápu, a já si tak vzpomínala na své dětství, na mamčinu celodenní práci. Těba na to, jak maminka právala. V suterénu domu jsme měli velkou prádelnu, kde byl kotel, který vyváděl prádlo... Myslím, že to bylo na plyn. Ale jednou se máma dost nadýchala unikajícího plynu a tak tak že to dopadlo dobře. Od té doby prala ze strachu doma.

Prádlo nejprve na noc namočila do vany, pak je vyváděla na sporáku po částech ve velkém hrnci a nakonec prala na valce. Valchu měla ve vaně a přední klepa na polštář... Pak jsme už měli první pračku; já byla starší a dokonce smála pomáhat. Pračka byla vítrka, k ní se později přikoupila dímačka. Takový tancující to už byl luxus, a praní nebylo tak namáhavé. Tímkrát vymáchané a vyždímané se škrobilo - "Prádlo pak líp vypadá a nešpiní se tolik", to mi říkala skoro pokaždé... Vyždímané jsme vložily na balkon do dvora, prala se doma vytahovalo a peřivě rovnalo, a nakonec jsme chodily na mandl. Ještě dnes si vzpomínám na tu zvláštní vůni... Nejprve tu vůni vřelosti, slunce, vůni čistoty, pak vůni prvního vyždímaného prádla.

Podobné přímé prádlo, jaké začala maminka s příchodem pračky, já měla s nástupem "boschen" nádobí. Dokonce mi trvalo delší dobu, než jsem si zvykla ji používat. Nějak mechanicky, ze zvyku, jsem všechno nádobí hned myla a božena práci neměla, jen si tu líně postávala. Už jednou mi řekl syn, když viděl zase myju nádobí "rádo", že k němu tedy ji mám? Ono i na přímých lenosti si člověk musí zvyknout. Ano, mám dříve plno různých technických "vymožeností", ale nějak nevím, kam se mi ztrácí už tenkrát? Jako dívka kolem sedmnácti jsem ráda chodila do Univerzitní knihovny a prohlížela si staré časopisy pro dámy. Například takový List paní a dívek... Konkrétně Pračku, což byla odnož pro pračské děti. Když jsem šla, co všechno takové musela umět... Domácí práce byly tehdy nesmírně propracovaná věc - dokonce pokud se vám dostala do rukou kuchařka Rettigové nebo Sandtnerové, tak jste určitě našli nad návodem na nějaké to obyčejné jídlo, které se běžně vařovalo dejme tomu ve středostavovské domácnosti. A ohledně - prádlo bylo zdobené ruční krajkou, vyšívaním monogramů - ty ostatně musela mít žena do svatby hotové nevěsta na celé vybavení. Ještě má doma několik schovaných babiččiných polštářů s krajkovými vložkami a monogramy. Pamatuju, jak mi vada obracela jsem polštář spodní stranou navrch, abych neměla ta zdobená vyšívaná písmena obtisklá na tvář... Tak si souhlasně uvážu, že je až neuvěřitelné, jak dlouho vydrží... Nebo si vezměte zavařovačku jako dnes, že se "to" uvaří, naleje do sklenice, zaváže a otočí vzhůru nohama... Vzpomínáte? Jednak byly tehdejší recepty neuvěřitelně pestré - mám pocit, že nešpiní a předem kyně zavařovaly všechno, co s nimi nestačilo utéct. A určitě to bylo nesmírně lahodné i zdravé. Čím víc si vzpomínám vyhrabávám z hlubin paměti obdivuju množství práce, které moje babička zvládala tou pověstnou levou zadní. A přitom chodila velmi hezky upravená, nikdy jsem ji neslyšela si nějak stávkovat a když jsem byla malá, chodila se mnou na dlouhé a nádherné procházky. Během nich mi stále vyprávěla o všem, co bylo kolem nás - znala snad všechno, co u nás roste, k němu to je, co se z toho dá udělat - k jídlu, k léčení, k uklízení. Jo, tenkrát nebyly chemické spreje - a přitom bylo také všechno nablýskané.. A když si snažím představit, jak právala babička z její generace, jde mi z toho až hlava kolem. A to ona ještě tehdy všechno šehlila, vzorně do komůr skládala... Ještě má doma vyšívané desky na kapesníky - kam se vkládaly a na maškaru; li zavazovaly... Vzpomínám na nádherné vyšívané kapny... (Věc - víte, co to je kapna?) Nechápu to - kolik hodin měla její den? Mám pocit, že všechno za pouhých 24 hodin stihnout nejde :-)) Rozhodně mi to ale nijak nechybí a neumím si představit, že bych se nějakým kouzlem měla do její doby dostat. Jsem velmi vděčná za vysavač pračku, myčku, nevím, jak bych ve vlhkém New Yorku sušila prádlo bez sušičky, že si máš s sebou do ucha a ono mi to povídá nebo hraje. Že bych neměla mixér, robot, pekárnou... Také jste se někdy dostali k podobným vzpomínkám? d@niela